

โครงการหรีดหนังสือ

งานพัฒนาต้นแบบการรณรงค์การใช้หรีดหนังสือ

เพื่อสิ่งแวดล้อมและปัญญา

สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ร่วมกับ กระทรวงวัฒนธรรม

หลักการและเหตุผล

แม้ว่าจะมีการรณรงค์ให้ลดขยะจากพวงหรีดดอกไม้สดกันมาร่วมสิบปีแล้ว แต่ความนิยมส่งพวงหรีดดอกไม้สดร่วมงานศพก็ยังขยายตัวมากขึ้นเรื่อยๆ ตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดขยะในเขตวัดต่างๆ มากมาย ทั้งขยะที่ย่อยสลายยากอย่างโฟม และขยะใบไม้ดอกไม้สด หากลองประเมินคร่าวๆ เฉพาะวัดในเขตกรุงเทพฯ ทั้งหมด 456 วัด (ข้อมูลจากสำนักงานพระพุทธศาสนา) ซึ่งมีการสวดศพทุกวัน เฉลี่ยคตินละ 2 ศาลา (ในความเป็นจริงเฉพาะวัดธาตุทองวัดเดียวมีศาลามากถึง 82 ศาลา และทุกศาลามีงานศพเกือบทุกคืน) มีพวงหรีดศาลาละ 2 พวง

1 วัน จะมีขยะจากพวงหรีด 912 พวง

1 เดือน จะมีขยะจากพวงหรีด 27,360 พวง

1 ปี จะมีขยะจากพวงหรีด 128,320 พวง

ซ้ำเติมปัญหาที่นับวันจะเพิ่มมากขึ้น (ปี 2559 ปริมาณขยะทั้งประเทศรวมกัน 27 ล้านตัน)

ที่ผ่านมา มีการคิดสร้างสรรค์พวงหรีดทางเลือกเพื่อลดปริมาณขยะและนำไปใช้ประโยชน์ต่อได้ เช่น พวงหรีดพัดลม พวงหรีดผ้าห่ม พวงหรีดนาฬิกา พวงหรีดช้อนส้อม พวงหรีดต้นไม้ และพวงหรีดหนังสือ เป็นต้น ซึ่งมีข้อดีหลายอย่าง เช่น ลดปริมาณขยะได้จริง และเจ้าภาพสามารถบริจาคของใช้ในพวงหรีดอุทิศส่วนกุศลให้แก่ผู้ล่วงลับอีกทอดหนึ่ง แต่กระนั้น ก็นับว่าการรณรงค์ยังไม่ประสบผลสำเร็จ พวงหรีดดอกไม้สดยังคงนำหน้าพวงหรีดทางเลือกอื่นๆ และยังคงเป็นบ่อเกิดขยะให้แก่ทางวัดเช่นเดิม

ดังนั้น การรณรงค์ให้ใช้พวงหรีดทางเลือกยังคงดำเนินต่อไป สำหรับสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย เห็นว่าการพัฒนาหรีดหนังสือให้เป็นที่นิยมยังมีโอกาสเป็นไปได้ ซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ที่บทพจนปัจจัยความล้มเหลวของพวงหรีดทางเลือกที่เคยทำกันมาอย่างจริงจัง และใช้ความคิดสร้างสรรค์ตอบใจย้ให้ตรงเป้าหมายขึ้น หากทำได้สำเร็จก็จะเป็นผลดีทั้งกับวงการหนังสือเอง เป็นผลดีต่อวัดทั่วประเทศที่ไม่ต้องแบกภาระในการจัดการขยะ และที่สำคัญคือเป็นผลดีต่อการสร้างค่านิยมใหม่ในประเพณีวัฒนธรรมงานศพที่สามารถเชื่อมโยงไปถึงเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นปัญหาระดับโลก และเชื่อมโยงไปถึงเรื่องการสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยพึ่งพางบประมาณรัฐน้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้

วัตถุประสงค์

1. ทดสอบและพัฒนารูปแบบและต้นทุนหรีดหนังสือให้ตอบใจผู้ใช้งานอย่างรอบด้าน
2. ทดสอบและพัฒนาแนวทางที่ร้านจำหน่ายพวงหรีดจะสามารถจัดทำพวงหรีดได้เอง
3. รณรงค์ให้เกิดความนิยมใช้หรีดหนังสือแทนพวงหรีดดอกไม้สดอย่างแพร่หลาย
4. สร้างเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักพิมพ์ วัด และร้านจำหน่ายพวงหรีด

รายละเอียดโครงการ

สมาคมผู้จัดพิมพ์ฯ ร่วมกับคณะออกแบบ จะออกแบบรืดหนังสือที่สวยงามสะดุดตา รูปลักษณะหลากหลายและก่อให้เกิดขยะน้อยที่สุด พร้อมกันนั้นก็ประสานงานหาวัดและโรงเรียนที่มีความพร้อมเข้าร่วมโครงการ โดยวัดที่ได้รับหรีดหนังสือจะบริจาคหนังสือให้แก่โรงเรียนในสังกัด เพื่อนำไปจัดมุมหนังสือในห้องเรียนหรือห้องสมุดเพื่อให้นักเรียนสามารถเข้าถึงหนังสือได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วที่สุด ซึ่งถ้าคิดว่าวัดได้รับพวงหรีดหนังสือคืนละ 2 พวง โรงเรียนก็จะได้รับหนังสือใหม่อย่างดีวันละ 8 - 12 เล่ม หรือเท่ากับเดือนละประมาณ 360 เล่ม หรือปีละประมาณ 4,320 เล่ม มากกว่าการจัดซื้อโดยงบประมาณที่ได้รับจากรัฐหลายเท่า

วิธีการดำเนินงาน

1. พัฒนารูปแบบและต้นทุนหรีดหนังสือให้ตอบใจผู้ใช้งานอย่างรอบด้าน
ที่ผ่านมา พวงหรีดทางเลือกต่างๆ ได้แก่ พวงหรีดพัดลม พวงหรีดผ้าห่ม พวงหรีดนาฬิกา พวงหรีดช้อนล้อม พวงหรีดต้นไม้ และพวงหรีดหนังสือ มีจุดเด่นคือมีประโยชน์ใช้สอยและลดขยะได้จริง แต่จุดด้อยก็คือรูปแบบไม่สวยงามสะดุดตา โครงการนี้จึงจะให้ความสำคัญกับการออกแบบให้สวยงามถูกใจผู้ใช้ โดยในพวงหรีดจะประกอบไปด้วยหนังสือจำนวนตามแต่ต้องการ มีการประดับตกแต่งด้วยดอกไม้บ้างเพื่อความสวยงาม งดใช้โฟม โดยมุ่งให้ลดขยะให้เหลือน้อยที่สุด

ในส่วนของต้นทุนก็ต้องให้สามารถจำหน่ายได้เท่ากับพวงหรีดดอกไม้สดในท้องตลาด

- พัฒนาแนวทางที่ร้านจำหน่ายพวงหรีดและ/หรือสำนักพิมพ์จะสามารถจัดทำพวงหรีดหนังสือได้เองโดยยังคงคำนึงถึงคุณภาพหนังสือที่จะใส่ในพวงหรีดเพื่อการบริจาคต่อไป
- รณรงค์ให้เกิดความนิยมใช้พวงหรีดหนังสือแทนพวงหรีดดอกไม้สดอย่างแพร่หลาย

สมาคมผู้จัดพิมพ์ฯ จะขอความร่วมมือจากผู้มีชื่อเสียงในสังคมช่วยเป็นผู้นำร่องใช้พวงหรีดแห่งวิสัยทัศน์นี้เพื่อเป็นการจุดประกายแก่ผู้สนใจเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไป ขณะเดียวกัน

สมาคมผู้จัดพิมพ์ฯ จะเพิ่มช่องทางกรประชาสัมพันธ์ตรงไปยังบริษัทห้างร้านต่างๆ อีกทางหนึ่งด้วย

- สร้างเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักพิมพ์ วัดและร้านจำหน่ายพวงหรีดเพื่อขยายผลในเฟสต่อไป

หากผลการดำเนินงานในเฟสแรกนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี สมาคมผู้จัดพิมพ์ฯ มีแผนขยายผลไปยังวัดในต่างจังหวัดต่อไป รวมถึงการขยายพันธมิตรในส่วนของร้านจำหน่ายพวงหรีดที่เห็นความสำคัญของการรักษาสิ่งแวดล้อมและปัญญาต่อไป

ระยะเวลาดำเนินการ

ม.ค. – มี.ค. 61	พัฒนารูปแบบพวงหรีดหนังสือ
เม.ย. – มิ.ย. 61	ประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ผู้ซื้อ ผู้จัดจำหน่าย สื่อและการประชาสัมพันธ์
ส.ค. – ก.ย. 61	สำรวจและประเมินผล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ได้รูปแบบพวงหรีดหนังสือที่ตอบโจทย์ผู้ใช้งานอย่างรอบด้าน พร้อมใช้ทำการรณรงค์ต่อไป
- เกิดแนวทางที่ร้านจำหน่ายพวงหรีดจะสามารถจัดทำพวงหรีดหนังสือได้เองโดยยังคงคำนึงถึงคุณภาพหนังสือที่จะใส่ในพวงหรีดเพื่อบริจาคต่อไป
- เกิดความนิยมใช้พวงหรีดหนังสือแทนพวงหรีดดอกไม้สดอย่างแพร่หลาย
- โรงเรียน ห้องสมุดชุมชนที่เข้าร่วมโครงการได้รับหนังสือใหม่ตามเป้า
- วัดที่มีพื้นที่สามารถจัดทำห้องสมุด ได้รับหนังสือมากพอที่จะจัดเป็นห้องสมุดหรือแหล่งการอ่านหนังสือให้ชุมชนได้
- ได้เครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ วัดและร้านจำหน่ายพวงหรีด ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

แบบตอบรับให้ความร่วมมือโครงการหริตหนังสือ

โรงเรียน.....ตำแหน่ง.....

มือถือ.....โทร.....

ยินดีเข้าร่วมโครงการและรับหนังสือจากหริตจากวัด.....
.....
.....

ไม่สะดวกเข้าร่วมโครงการ

ทั้งนี้กรุณาส่งแบบตอบรับให้ให้ความร่วมมือโครงการหริตหนังสือ มาที่โทรสาร ๐๒-๙๕๑-๙๑๒๐
หรืออีเมล p-methavee@pubat.or.th ภายในวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

สอบถามเพิ่มเติมโปรดติดต่อ: คุณเมธาวี สิทธิศักดิ์ โทร. ๐๘๑-๖๕๔-๐๗๕๓, ๐๒-๙๕๔-๙๕๖๐-๔ ต่อ ๑๐๒